

som gives. Jeg tror, at Nordmændene have fravalget Principperne, at de ere komne til at bruge Udtryk og en Fremstillingsmaade, som i Virkeligheden bringer Konfusion, en Konfusion, som Assessor Thomsen paa ethvert Punkt har ikke alene søgt at undgaa, men ogsaa virkelig undgaaet. Assessor Thomsens Udfast er næsten ligesom en matematisk Opgaves Fremstilling, det er saa knapt, der er ikke et overflødig Ord, hvert enkelt Ord er overvejet, og dets Plads er overvejet; det ene betinger og staar i Forhold til det andet. Det er i og for sig en Dyd, men det skal indrømmes, at navnlig for Folk, der ikke ere vant til at bekræftige sig med videnskabelige og juridiske Arbejder, er det maaske for stor en Fordring, som Koncipisten har stillet til sine Medborgere; men nu kan jo Udvalget forsøge paa, om det kan, om jeg saa maa sige, popularisere det. Hvad jeg vil advare imod, det er, at man fravalder Principperne og fravalder den Disposition, som ligger til Grund for det her foreliggende Arbejde.

Der er dernæst en anden Opgave, som vil ligge nær for det kommende Udvalg, og som jeg skal dvæle noget ved. Det er med Hensyn til de Realitetsforskelligheder, der finde Sted mellem det danske og det norske Udfast. Der ligger det naturligt for, at Udvalget vil drøfte, om man skal bifalde den Løsning af dette Spørgsmaal, som Koncipisten her har foreslaet, eller om man skal følge den norske Komite, hvor den afviger herfra. Jeg skal fremhæve nogle af de vigtigste af disse Punkter, hvor der er Dissens. Hvad man er bleven enig om i Danmark og Norge ved de forberedende Skridt, har man en vis Præsumption for er antageligt, men hvor der er Dissens mellem de kyndige Mænd, der have haft med Forarbejderne at gøre, maa vi jo drøfte, til hvilken Side vi skulle gaa. Det første er da den meget vigtige Forskel, som ligger i, at Nordmændene paa to Punkter have anset det for nødvendigt at have en udtryffeligt Regel om Virkningerne af Forældelsen, hvilket Assessor Thomsen ikke har ment at være rigtigt eller nødvendigt. Det ene findes i § 1 i det norske Udfast, idet det har en Regel for, hvad Betydning Forældelsen har med Hensyn til Modregning af Fordringer. Det er et gammelt, i Systemerne omdebatteret Spørgsmaal, hvorvidt, som det kan udtrykkes, en præskriberet Fordring kan benyttes til Modregning.

Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa det — det er et meget vanskeligt Spørgsmaal — men jeg vil blot fremhæve her, at der have Nordmændene ment, at det var nød-

vendigt at give en saadan Regel, og den findes i det norske Udfast § 1, 2det Stykke, der anerkender Retten til at bringe en Fordring i Modregning, „saafremt enten Modregning paa Forhaand er vedtagen eller inden Fristens Udløb forlangt, eller Fordring og Modfordring udspringe af samme Rettsforhold.“ Det, som Nordmændene her have udtrykt, er vistnok ogsaa det, som maa siges at være Videnskabens Resultat, som vi hidtil staa paa. Assessor Thomsen er imod at komme ind derpaa, fordi han siger, at det er noget, man vil antage, selv om det ikke staar i Loven, og i hvert Tilfælde er det bedre at overlade det til Domstolens Praksis end at stille en Formel op, som Nordmændene her have gjort det, en Formel, som dog maaske ikke i alle Tilfælde slaar til. Jeg maa maaske straks sige, at jeg mener, at Nordmændene paa dette Punkt have Ret, og navnlig naar man stiller Sagen saaledes, som Assessor Thomsen har gjort det, idet han i § 1 i det første Stykke, hvor han skal tale om Virkningen af Forældelse, siger, at det er den, at Fordringen bortfalder. I Parentes bemærket er Ordet „bortfalder“ ikke nogen teknisk Terminus; man ved ikke rigtig, hvad der forstås ved „bortfalder“, men efter almindelige populære Begreber mener man, naar man siger, at en Fordring bortfalder, at den er væk, Mul und Rig, at den betyder ikke noget. Naar man nu begynder med at sige det, hvorledes kan man saa undgaa at sige, som Nordmændene gøre? Vi maa huske paa, at denne Fordring, uagtet den saaledes er bortfalden, dog har ikke alene den Betydning, at den Bantret, der har knyttet sig til den, i mange Tilfælde bliver staaende, men blandt andet ogsaa den Betydning, at Fordringen kan gøres gældende til Modregning. Jeg tror, at hvis man bruger saadanne Udtryk, som Assessor Thomsen har gjort i § 1, vil man næppe kunne undgaa at give Regler for Modregning, og i Virkeligheden er der ogsaa med Hensyn til Modregning adskillig Tvivl, som det kunde være ganske heldigt at faa løst ved denne Lejlighed. Overhovedet naar man vil behandle Forældelsesinstituttet, maa man dog virkelig stræbe efter nogenlunde udtømmende at angive, hvad Virkningen er af, at denne Frist udløber, og at Forældelsen indtræder. De Herrere ville bemærke, at Assessor Thomsen i § 1 har en Bestemmelse om Betydningen af Forældelse lige over for Panterechtigheder; han har altsaa erkendt, at det er nødvendigt, men han har ogsaa i Slutningen af § 1 en anden Bestemmelse, som forekommer mig mindre nødvendig, men som han dog har taget med. Det er med